

134 (a obojí má dobrou pověst) a nezdá se mně, že by stál pod ním. Jen některá místa zdají se mně tvrdší a topornější; bude asi překlad p. Kučerův věrnější překladů německých, ale ne básničtější. V tom jest však vůbec slabina největší většiny našich překladů; málokterý, pozorován jsa sám o sobě jako básnické nebo umělecké dílo, snáší tohoto zorného úhlu.

Z naší nejmladší básnické generace, jediný snad a sám, p. Mahen má v sobě krůpěj faustovské krve: život jest mu více než leviná ozvěna empirie nebo inventář motivů. Život jest mu božstvo, jemuž člověk staví svatyni ve vlastní očištěné hrudi. Pan Mahen snad sám a jediný touží vášnivější touhou zalidnit labyrint své hrudi hodnotami vnitřní krásy; snad sám a jediný z nejmladších rozumí uměleckému vítězství nejprve jako vítězství mravnímu. Organická zákonitost života jest mu zasvětitelkou uměleckou a růst osobnostní cestou k pravé neselhávající kráse a podoběním zápasu uměleckého. Poesii nerozumí jako odbornictví a technické specialitě, poesie jest mu projevem lidské universalnosti; neřeže bibeloty, a co hněte v ruce, má bolestné teplo vlastních zkušeností nebo vlastních nadějí a věr; svou poesii pracuje nejprve na svém vnitřním zdokonalení. Tento vztah tak opravdový, který z něho cítím, činí mně jeho věci milé i tam, kde boj není skončován nebo není skončován vítězně, kde se ti podává skizka za vykvašené a zhuštěné dílo umělecké, kde nedobral se básník ještě melodické zákonitosti a podává svůj plamen zahaleny a zastřený ještě mnohým dýmem a svůj kov ne prostý strusek. Skoro všude cítíš u p. Mahena, že má k poesii a umění poměr dramaticky osobnostní a že na vnitřní organizaci jeho světa pracuje dělník více, než bývá pravidlem u dnešních mladých básníků, a že se tu vede zápas o něco, na čem má účast — mluveno po faustovsku — i nebe i peklo — a země především. . .

V knize jeho Balad přistupuje k tomu ještě to, že se zde boju je

boj o uměleckou očistu vědomě a přímo, s úmyslností a účelností právě uměleckou. P. Mahen mohl podepsat pod titul své knihy mottem proslulé verše z Goethovy znělky: In der Beschränkung zeigt sich erst der Meister — und das Gesetz nur kann uns Freiheit geben. Pan Mahen sepal se pod těsnou kuklu villonské balady a učil se tančit ke zvuku jejích středověkých rolniček a byl při tom kliden — věděl, že jeho individualita, vnitřní ráz moderního člověka musí proniknout i zde. A pronikl opravdu a získal tím o kouzlo víc — o kouzlo a příchut, které, byl bych rád, aby byly živě citěny a doceněny. Jest to kouzlo, které získává každý umělec a básník, jenž se dovede postavit v určitý poměr k některému stylu a který své citění dovede ukázat určitým zřetelem a zorným úhlem.

Dalo by se příti o to, nebylo-li by lépe vstoupiti do služby k jiným pánům, než jest Villon, pánům mocnějším a královštějším, kteří dovedli zharmonisovat širší rozpory niter bohatších a vášnivějších, temnějších i více odlišených, než bylo prosté poměrně nitro tohoto básníka-tuláka a básníka-dítěte končícího středověku a přitom někde i manýristy a scholastika poesie, který neunikl své době, aniž jí zaplatil daň. Dalo by se příti o tom, zda *právě tato* cesta vede nejrovněji k cíli, po němž touží p. Mahen. Ale to všecko jest mně celkem podružné vedle radostné skutečnosti, že pan Mahen dal se s pěkným uměleckým sebezapřením a opravdově do služby... Kult genia jest cosi, co nemůže být nikdy neodměněno — a věru není neodměněno ani u p. Mahena. Odměnou jeho jest několik čísel, v nichž zachytila se, jakoby vrácena klenbou a pilíři starého šerého středověkého chrámu, ozvěna duše volné, bystré, důvěřivé k životu a statečné, která ctí své právo na štěstí a dovede si ho dobýt... něco ze základních žvlů a látek, z kterých ustrojí se dříve nebo později opravdový moderní člověk.

Od p. Taufra četl jsem dvě tři básně po časopisech, které byly mnohem lepší než všecko, co přináší první jeho knížka. Vedle Mahena působí p. Taufer dojmem mdlým a matným, rozbředlým a málo reliefním. Frazologie z velmi různých básníků moderních

— předem Březiny, pak Hlaváčka i Sovy — splývá v jeho knize a kříží se navzájem. V úvodním čísle zpívá p. Taufer o sobě jako o ctiteli života a jeho tragické síly a velikosti, ale číslo to zůstalo nenaplněným programem. V knize přichází ke slovu nejčastěji hymnický a extatický tón Březinův, vlastně jen slovník jeho, bez celého myšlenkového i citového ovzduší Březinova, které mu dává smysl a rozum; u p. Taufra jest většinou jen manýrovaným popisem přírodním, co u Březiny jest metafysickým dramatem. Pan Taufer vykořisťuje hmotný detail a zanedbává perspektivu, která jej teprve hodnotí, p. Taufer vyjímá z celé symfonie jeden motiv, který má smysl celkovým seřetězením a sepětím s motivy jinými, a mechanicky jej rozšlapává...

Také jako umělecký dělník musí budít pan Taufer po první knížce jen nedůvěru. Sváděla — viděla; zmámila — pálila; házely — mizely; hledala — padala; plynuly — kynuly — to jsou podle p. Taufra rýmy! A to všecko na jedné stránce námátkou zachycené (str. 39)!